

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 12.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.12.139>

УДК 336

Н. С. Козій,

к. е. н., доцент, заступник декана факультету фінансів та цифрових технологій, доцент кафедри фінансових ринків та технологій,

Державний податковий університет, м. Ірпінь

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8230-2974>

К. О. Дідківська,

здобувачка 3 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

Державний податковий університет, м. Ірпінь

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-7702-7289>

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ ПІД ВПЛИВОМ ФІНТЕХУ

N. Koziy,

PhD in Economics, Deputy Dean of the Faculty of Finance and Digital Technologies, Associate Professor of the Department of Financial Markets and Technologies, State TaxUniversity, Irpin

K. Didkivska,

3rd year student, State TaxUniversity, Irpin

TRANSFORMATION OF THE FINANCIAL SECTOR UNDER THE INFLUENCE OF FINTECH

Статтю присвячено дослідженню сучасних тенденцій розвитку фінтех-індустрії в глобальному та національному вимірах, а також її впливу на трансформацію фінансового сектору. У роботі зазначено, що фінтех формується на міждисциплінарному підґрунті, поєднуючи економічні теорії, цифрові технології та регуляторні підходи, що забезпечує глибше розуміння змін у структурі фінансових ринків. Визначено ключові макроекономічні, технологічні та соціальні чинники, які стимулюють інтенсивний розвиток фінтех-сектору, зокрема цифровізацію, інновації у сфері блокчейну та онлайн-скорингу, а також зростання попиту на персоналізовані фінансові послуги. Проаналізовано глобальні статистичні дані та динаміку доходів фінтех-індустрії, наведено прогноз її подальшого розвитку, а також охарактеризовано особливості функціонування фінтех-компаній в Україні, їхню адаптивність, інноваційність і конкурентоспроможність в умовах воєнного стану. Результати дослідження підкреслюють стратегічну роль фінансових технологій у модернізації економіки, посиленні конкуренції та формуванні нових моделей взаємодії на фінансовому ринку.

The article is devoted to a comprehensive study of the development of the fintech industry in the context of globalisation, digital transformation and the growing role of innovative financial technologies in the global economy. The paper notes that fintech as a scientific field has emerged at the intersection of economic theories, digital technologies and regulatory approaches, which ensures its interdisciplinary nature and ability to transform financial institutions. The main macroeconomic, technological and social factors contributing to the rapid development of the fintech sector are identified, among which the digitalisation of economic processes, the spread of the Internet and the consequences of the 2008 financial crisis are particularly important. The article analyses current trends in the development of financial technologies, in particular the impact of blockchain, online scoring and mobile financial services on the accessibility and efficiency of financial services.

It also notes that the popularity of fintech solutions is due to increased financial literacy among citizens and growing demand for personalised digital services. The article analyses the risks facing the industry, including cybersecurity threats, technical infrastructure limitations and insufficient data protection. The paper found that the number of fintech start-ups worldwide is growing rapidly between 2020 and 2023, indicating increased investor interest in digital financial solutions and the strengthening role of fintech in the modernisation of the global economy.

The data in the table on the fintech industry's revenues has been analysed in the context of long-term trends, confirming the market's stable growth and its investment attractiveness in 2017–2024. Particular attention is paid to the forecast indicators for 2027, which indicate a multiple increase in the industry's revenues and significant potential for further scaling. The article also notes that Ukrainian fintech is characterised by high adaptability, innovation and the ability to remain competitive even in conditions of martial law. Key trends in the development of the industry in Ukraine are analysed, in particular the growth in the number of companies, the increase in microcredit volumes and the entry of fintech players into international markets.

The paper concludes that the integration of financial technologies contributes to the formation of new models of interaction between financial market participants, intensifies competition and stimulates innovation in both the private sector and traditional financial institutions. Summarising the results, it is noted that fintech is a strategically important factor in the modernisation of the financial system and the development of the national economy in the context of global challenges.

Ключові слова: *фінансові технології; цифровізація; глобалізація; фінансові інновації; фінансовий ринок; фінансові послуги*

Keywords: *financial technologies; digitalization; globalization; financial innovations; financial market; financial services*

Постановка проблеми. Фінтех постає як міждисциплінарна наукова сфера, що досліджує впровадження цифрових інновацій у фінансову, банківську, інвестиційну та кредитну діяльність. Його розвиток визначається макроекономічними, технологічними та соціальними чинниками, серед яких ключову роль відіграють наслідки фінансової кризи 2008 року, цифровізація економіки та поширення інтернет-технологій.

Швидке зростання кількості фінтех-стартапів і доходів галузі свідчить про високу інвестиційну привабливість і потенціал масштабування ринку. Водночас фінтех стикається з ризиками захисту даних, стійкості цифрових систем та потребою вдосконалення управлінських процесів і технічної інфраструктури.

Практичне значення досліджень у цій сфері полягає у формуванні нових моделей фінансових послуг, підвищенні доступності та ефективності фінансового сектору. Проблематика розвитку фінтеху пов'язана з необхідністю балансу між інноваціями та безпекою, що стає важливим завданням як для науки, так і для практики фінансового управління. З огляду на динаміку галузі, актуальним є дослідження її потенціалу для економічного зростання та інтеграції в глобальні фінансові процеси.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні дослідження свідчать про активне зростання та значну трансформаційну роль фінтеху у сучасній економіці. Так, О. Шевченко та Л. Рудич підкреслюють, що цифровізація економіки України створює умови для швидкого впровадження фінансових технологій, підвищуючи ефективність банківських та інвестиційних процесів [1]. О. Смагло відзначає, що фінтех-рішення на глобальному ринку сприяють розвитку інноваційних фінансових продуктів та послуг, водночас створюючи нові виклики для регулювання та управління ризиками [2]. Дані статистичних джерел підтверджують стійку позитивну динаміку: кількість фінтех-стартапів у світі постійно зростає, а дохід галузі демонструє багаторазове збільшення з 2017 по 2027 рік [3,4]. О. Петренко та співавтори наголошують на перспективності фінтеху для кредитування та

підвищення фінансової доступності, водночас звертаючи увагу на технологічні та регуляторні ризики [5]. Є. С. Бобришев та Є. С. Бобришев зазначають, що впровадження фінансових технологій стає важливим інструментом формування стратегії розвитку національної економіки в умовах глобалізації [6]. Загалом аналіз показує, що фінтех стає не лише інструментом модернізації фінансового сектору, а й ключовим чинником економічного розвитку та інноваційного прогресу.

Постановка завдання. Метою статті є комплексне дослідження розвитку фінтех-сектору та його впливу на трансформацію фінансових ринків і моделей надання послуг. Завдання полягає у виявленні ключових чинників зростання галузі, оцінці ризиків та визначенні перспектив цифрової трансформації фінансового сектору. Крім того, стаття спрямована на аналіз практичних наслідків впровадження фінтех-рішень для підвищення доступності та ефективності фінансових послуг.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінтех постає як вагомий науковий напрям, що досліджує впровадження інновацій у фінансову, банківську, інвестиційну та кредитну сфери. Його концептуальна база формується на перетині економічних теорій, цифрових технологій, нормативно-правових підходів і методів управління. Така міждисциплінарність дає змогу глибше оцінювати трансформацію фінансових інститутів і зміну конфігурації фінансових ринків під впливом новітніх технологій.

Інтенсивність розвитку фінтех-сектору визначається сукупністю макроекономічних, технологічних та соціальних чинників, серед яких ключову роль відіграють наслідки фінансової кризи 2008 року, цифровізація економічних процесів, поширення Інтернету та соціальних мереж. Розширення технологічних можливостей, у сферах блокчейну та онлайн-скорингу, істотно трансформує фінансову інфраструктуру, знижуючи транзакційні витрати та підвищуючи доступність фінансових послуг [1].

Популярність фінтех-рішень швидко зростає, оскільки вони роблять управління особистими фінансами зручнішим і сприяють формуванню фінансової обізнаності громадян. У цьому секторі діють компанії, що впроваджують сучасні технології для посилення своєї позиції на ринку фінансових послуг, а традиційні установи все частіше орієнтуються на партнерство з ними, аби зберегти конкурентні переваги.

Водночас галузь стикається зі значними ризиками, насамперед у сфері захисту даних та стійкості цифрових систем, де рівень довіри залишається недостатнім. До ключових викликів розвитку фінтех також належать удосконалення технічної інфраструктури, оптимізація управлінських процесів і модернізація моделей надання послуг [2].

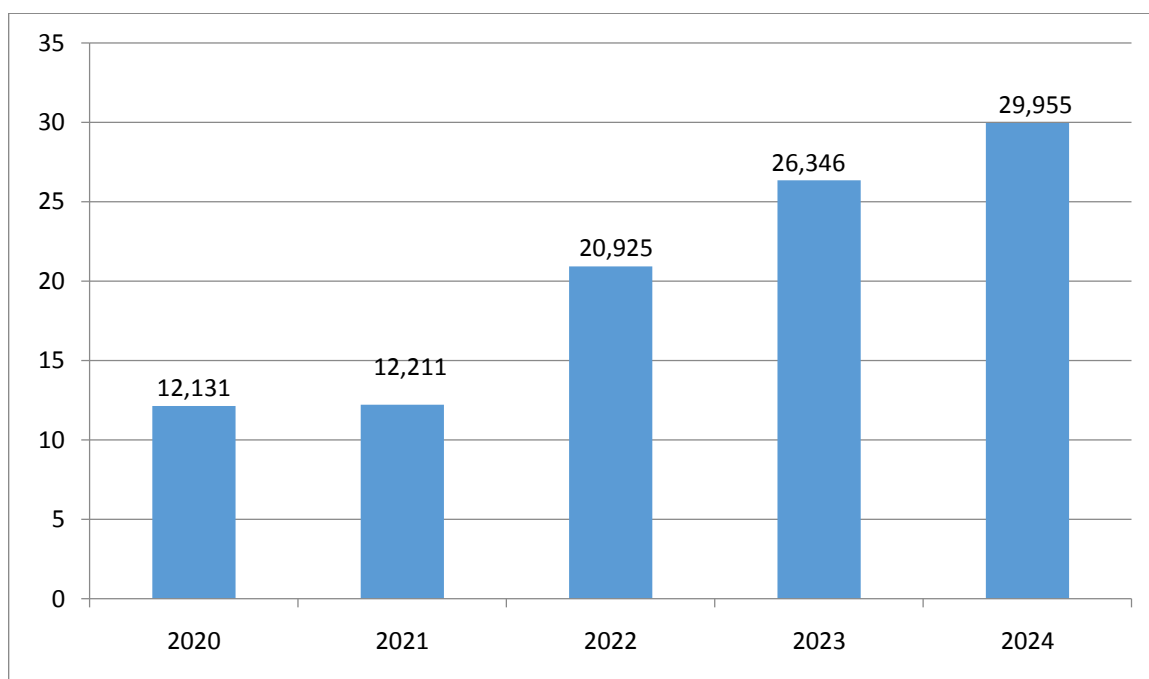

Рис. 1. Кількість фінтех-стартапів у всьому світі з 2020 по 2024 рік у цифровому значенні

Джерело: складено автором за даними [3].

Дані з рис.1 демонструють стале збільшення кількості фінтех-стартапів у світі протягом 2020–2023 років. Якщо у 2020 році їх було зафіксовано найменше, то до 2023 року їхня чисельність майже подвоїлася, що свідчить про динамічне зростання галузі. Така динаміка відображає посилення

зацікавленості інвесторів та бізнесу у цифрових фінансових рішеннях. Водночас тенденція підтверджує поглиблення глобальної цифрової трансформації фінансового сектору.

Безперервне зростання кількості фінтех-стартапів свідчить, що технологічні інновації у фінансовому секторі перетворюються на один із головних стимулів економічного прогресу. Ця сфера активно залучає нових учасників завдяки значному потенціалу масштабування та швидкій цифровій трансформації фінансових послуг. Така динаміка підкреслює посилення ролі фінтеху в модернізації сучасної економіки.

Таблиця 1. Загальний дохід фінтех-індустрії з 2017 по 2024 рік, млрд дол.

Рік	Дохід
2017 рік	85,92
2018 рік	98,80
2019 рік	115,99
2020 рік	135,32
2021 рік	153,58
2022 рік	170,76
2023 рік	186,87
2024 рік	201,91

Джерело: складено автором за даними [3]

Дані таблиці 1 демонструють стійку позитивну динаміку зростання доходів у період 2017–2024 років, що вказує на високий рівень масштабування відповідної галузі. За сім років показник доходів збільшився з 85,92 до 201,91 млрд доларів, тобто приріст становить понад 135 %, що характеризує ринок як високорозвинений та інвестиційно привабливий. Найбільш інтенсивне зростання спостерігається після 2019 року, що може бути пов'язано з активізацією цифрових технологій та зміною споживчої поведінки. Загалом тенденція підтверджує довгострокову стійкість ринку та його здатність адаптуватися до макроекономічних викликів.

Рисунок 2 демонструє стійку й інтенсивну динаміку зростання показника за період 2017–2027 рр. Значення збільшуються з 324,73 у 2017 р. до 9245,25 у 2027 р., що свідчить про багаторазове зростання обсягів

протягом десятиліття. Особливо помітним є прискорення темпів розвитку після 2020 року: спостерігається різке збільшення щорічних значень.

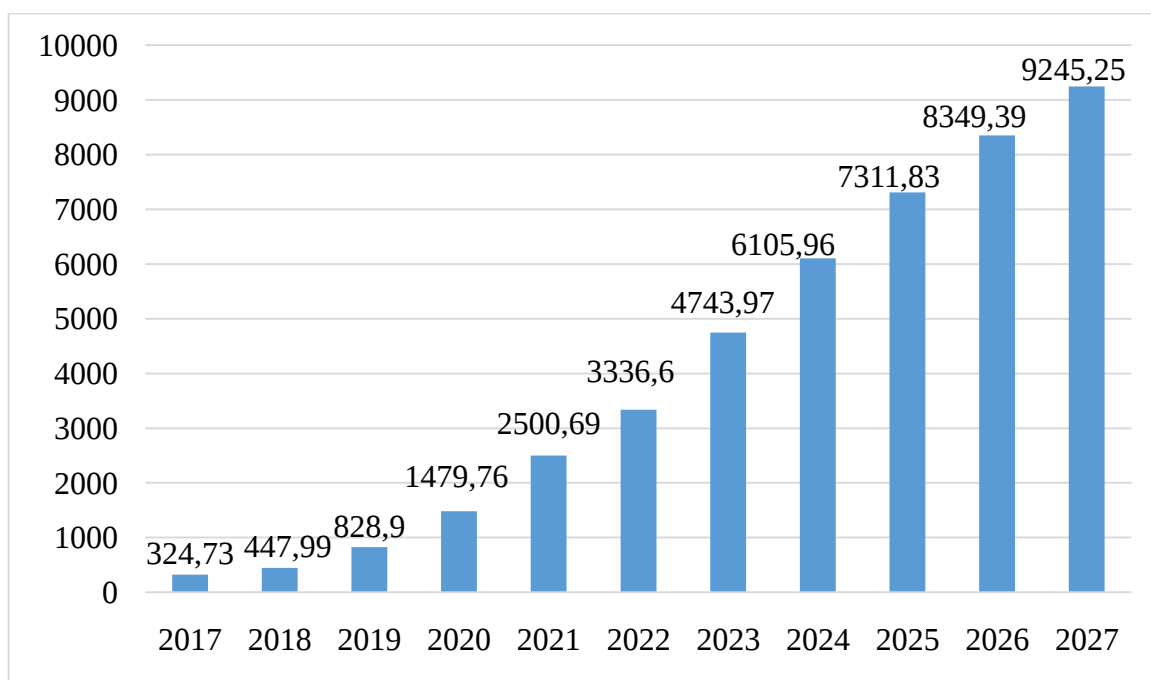

Рис. 2 Прогноз доходів від фінтеху у світі за 2017 – 2027, млрд дол.

Джерело: складено автором за даними [4].

Тенденція може вказувати на інтенсивне масштабування ринку, збільшення інвестицій або впровадження нових технологій. Прогнозовані значення на 2026–2027 рр. підкреслюють стабільність зростального тренду. Дані свідчать про високий потенціал подальшого розвитку та значне розширення досліджуваного сектора.

Українські фінтех-компанії демонструють високу адаптивність та інноваційність, що забезпечує їхню конкурентоспроможність навіть в умовах воєнного стану. Станом на 2024 рік в Україні діяло 256 фінтех-компаній, 75% з яких працюють беззбитково, а близько половини успішно виходять на міжнародні ринки, що свідчить про зрілість галузі та ефективність моделей фінансування. Попри складні економічні умови, сектор продовжує розвиватися: обсяг мікрокредитування зріс на 27% до 52 млрд грн, водночас збільшуючи й рівень заборгованості, що відображає підвищений попит на короткострокові позики. Динаміка розвитку підтверджується й міжнародним

визнанням, зокрема повторним включенням Monobank до рейтингу 250 найкращих фінтех-компаній світу [5].

Фінансові технології формують нові моделі взаємодії між учасниками ринку, роблячи фінансовий сектор більш відкритим, конкурентним та орієнтованим на споживача, водночас стимулюючи появу інноваційних продуктів і підвищуючи ефективність фінансових процесів. Глобалізація виступає ключовим чинником економічних трансформацій, забезпечуючи рух капіталу, технологічний обмін і зростання інвестицій, але водночас створюючи низку ризиків, пов'язаних із посиленням конкуренції та потенційною втратою економічного контролю [6].

Таблиця 2. Виклики, що гальмують розвиток фінтеху

Потенційний виклик	Суть проблеми	Можливі наслідки
Кібербезпека та шахрайство	Зі зростанням кількості онлайн-операцій підвищується ймовірність хакерських атак, несанкціонованого доступу до даних і фінансових махінацій.	Зниження рівня довіри клієнтів, фінансові втрати.
Недосконале правове регулювання	Розвиток фінтеху випереджає оновлення законодавчої бази, що призводить до появи нормативних прогалин.	Юридичні конфлікти, проблеми отримання ліцензій. 3
Проблеми конфіденційності та етики даних	Фінтех-компанії часто обробляють значні обсяги персональних даних, використовуючи їх для покращення сервісів.	Ризики розголошення приватної інформації.
Системні ризики фінтех-екосистеми	Висока взаємопов'язаність елементів цифрової фінансової інфраструктури може сприяти появі збоїв у платіжних або децентралізованих системах.	Масові зупинки роботи сервісів, перебоїв в обслуговуванні.

Джерело: складено автором за даними [7].

Фінтех-сектор має значний потенціал розвитку, проте стикається з низкою суттєвих викликів. Найбільш критичними є питання кібербезпеки, оскільки зростання онлайн-операцій підвищує ризики шахрайства та витоку даних. Також серйозною проблемою залишається недостатня адаптованість законодавства до швидких темпів технологічного прогресу, що створює правові невизначеності для компаній.

Не менш важливими є етичні та конфіденційні аспекти обробки персональних даних, адже збільшення їх обсягів посилює ризики неправомірного доступу. Крім того, взаємозалежність елементів цифрової інфраструктури формує системні ризики, які можуть спричинити широкомасштабні перебої у роботі фінансових сервісів.

Загалом, для забезпечення стабільного й безпечного розвитку фінтеху необхідно зміцнювати систему кіберзахисту, удосконалювати законодавчу базу, підвищувати стандарти обробки даних та мінімізувати інфраструктурні уразливості.

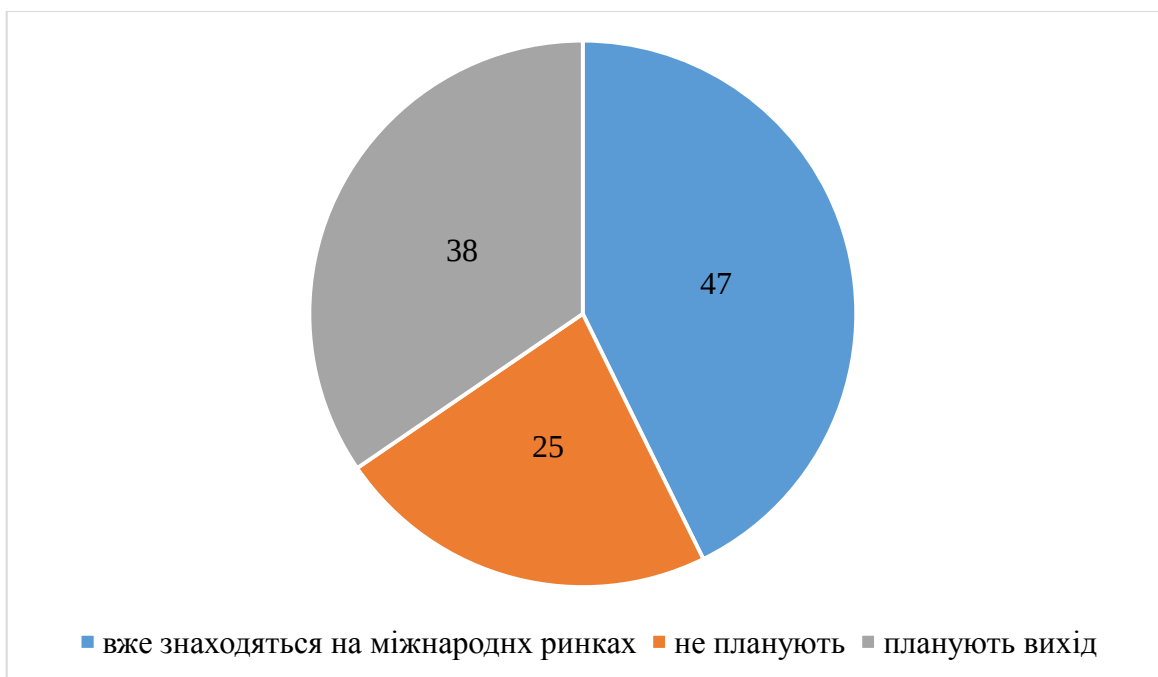

Рис. 3. Результати опитування фінтех-компаній щодо виходу на міжнародну арену, %

Джерело: складено автором за даними [8].

Український фінтех-сектор вирізняється значною орієнтацією на зовнішні ринки, що видно з рис.3 : більшість компаній уже працюють за кордоном або перебувають на етапі виходу в інші країни. Це свідчить про підвищення їхньої конкурентної спроможності та поступове входження у глобальний фінтех-простір. Крім того, така динаміка підкреслює здатність українських фінтех-компаній створювати інноваційні продукти для міжнародних ринків і залучати інвестиції світового масштабу.

Висновки. Фінтех демонструє значний вплив на трансформацію фінансового сектору, сприяючи підвищенню доступності та ефективності послуг. Активне зростання кількості стартапів і доходів галузі свідчить про високий інвестиційний потенціал і масштабованість ринку. Водночас розвиток фінтеху пов'язаний із ризиками безпеки даних, стабільності цифрових систем та необхідністю вдосконалення управлінських і технічних процесів. Українські компанії показують високу адаптивність та здатність до міжнародної експансії, що підтверджує зрілість сектору навіть за складних економічних умов. Загалом, фінтех виступає ключовим фактором економічного зростання, модернізації фінансових інститутів і стимулювання інноваційного прогресу.

Література

1. Шевченко О., Рудич Л. Розвиток фінансових технологій в умовах цифровізації економіки України. Ефективна економіка. 2020. № 7. С. 1-9. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.7.61> (дата звернення: 17.11.2025).
2. Смагло О. В. Перспективи розвитку fintech технологій у сфері глобального ринку фінансово-інвестиційних послуг. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2024. Т. 1, № 20. С. 372-379. URL: <https://doi.org/10.15330/apred.1.20.372-379> (дата звернення: 23.10.2025).
3. 77+ fintech statistics (2025) – growth & market size. *DemandSage*. URL: <https://www.demandsage.com/fintech-startups-statistics/> (дата звернення: 18.11.2025).
4. Revenue of fintech industry worldwide from 2017 to 2027 (2023). URL: <https://www.statista.com/statistics/1384016/estimated-revenue-of-global-fintech/> (дата звернення: 18.11.2025).
5. Петренко О. Фінтех та цифрові сервіси в кредитуванні: виклики й перспективи для економіки України. *Економічний вісник Причорномор'я*.

2025. Т. 1, № 7. URL: <https://doi.org/10.37000/ebbsl.2025.07.10> (дата звернення: 19.11.2025).

6. Бобришев Є. С., Бобришев Є. С. Роль фінансових технологій у формуванні стратегії розвитку національної економіки в умовах глобалізації. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки*. 2023. № 3 (70). С. 149-153. URL: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/70-21> (дата звернення: 19.11.2025)

7. Мельник Л.Ю. Фінансові технології в ері цифрової трансформації: стратегічні виміри та виклики. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. URL: <https://doi.org/10.57125/econp.2024.01.29.01> (дата звернення: 19.11.2025).

8. Український фінтех у 2024 році : ключові цифри та факти. Fintech Insider. URL: <https://fintechinsider.com.ua/ukrayinskyj-finteh-u-2024-rocziklyuchovi-czyfry-ta-fakty/> (дата звернення 19.11.2025).

References

1. Shevchenko, O. And Rudych, L. (2020), “Development of financial technologies in the context of digitalization of the Ukrainian economy”, *Efficient economy*, vol. 7, pp. 1-9. available at: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.7.61> (Accessed 17 November 2025).

2. Smahlo, O.V. (2024), “Prospects for the development of fintech technologies in the global financial and investment services market”, *Current problems of economic development of the region*, vol. 1, pp. 372-379. <https://doi.org/10.15330/apred.1.20.372-379>.

3. 77+ fintech statistics (2025) – growth & market size. DemandSage (2025), available at: <https://www.demandsage.com/fintech-startups-statistics/> (Accessed 18 November .2025).

4. Statista (2023), “Revenue of fintech industry worldwide from 2017 to 2027”, available at: <https://www.statista.com/statistics/1384016/estimated-revenue-of-global-fintech/> (Accessed 18 November 2025).

5. Petrenko, O. (2025) “Fintech and digital services in lending: challenges and prospects for the Ukrainian economy”, *Economic Bulletin of the Black Sea Region*, vol. 7. <https://doi.org/10.37000/ebbsl.2025.07.10>.

6. Bobryshev, Ye.S. and Bobryshev, Ye.S. (2023), “The role of financial technologies in shaping the development strategy of the national economy in the context of globalization”, *Scientific works of the Interregional Academy of Personnel Management. Economic Sciences*, vol. 3, pp. 149-153. <https://doi.org/10.32689/2523-4536/70-21>.

7. Melnyk, L.Yu. (2024), “Financial technologies in the era of digital transformation: strategic dimensions and challenges”, *Economic achievements: prospects and innovations*. <https://doi.org/10.57125/econp.2024.01.29.01>.

8. Fintech Insider (2024), “Ukrainian fintech in 2024: key figures and facts”, available at: <https://fintechinsider.com.ua/ukrayinskyj-finteh-u-2024-rocznyklyuchovi-czyfry-ta-fakty/> (Accessed 19 November 2025).

Стаття надійшла до редакції 03.12.2025 р.